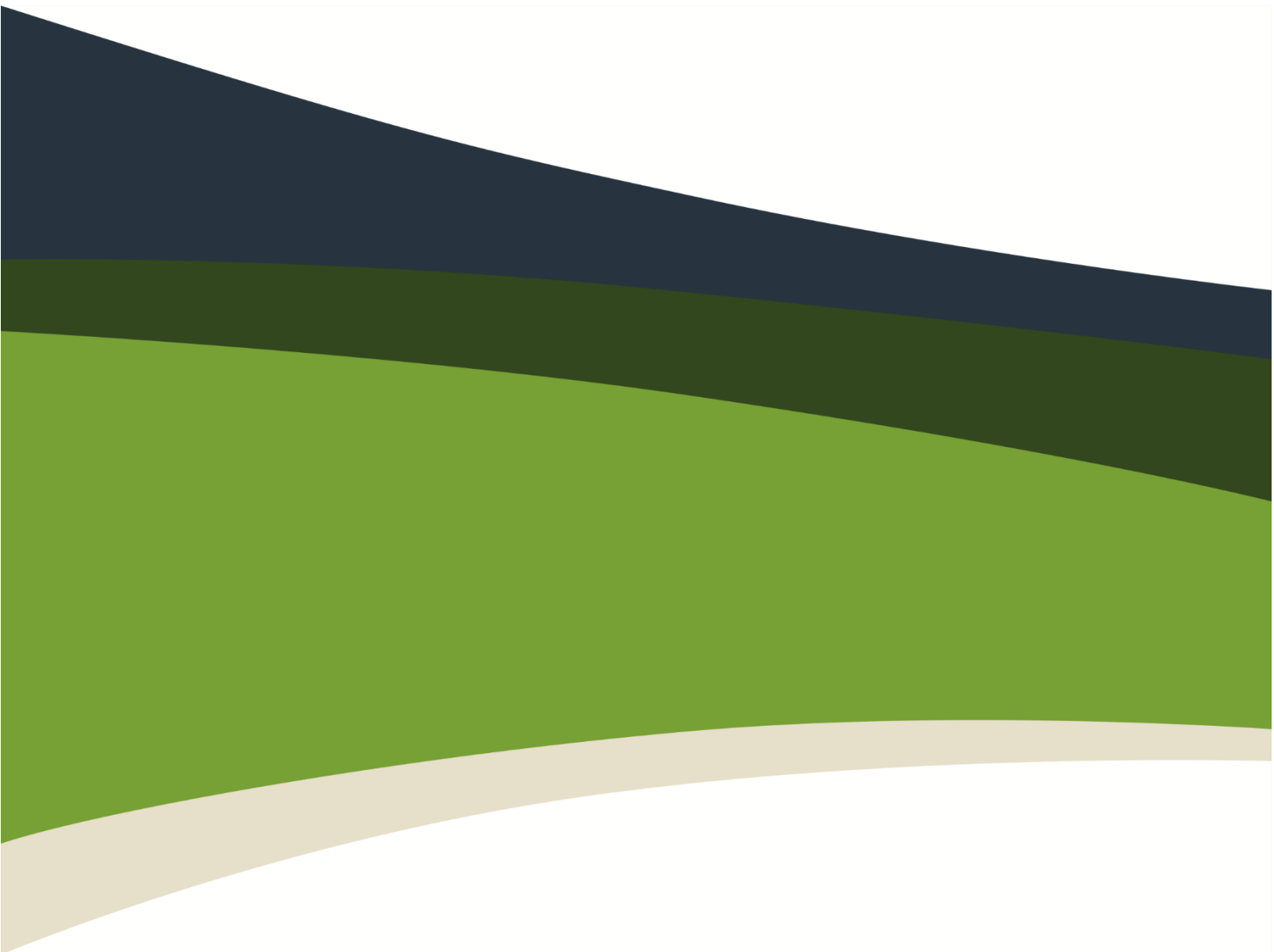

Uitvoeringsplan 2026 ondermijningsaanpak

Inclusief jaarevaluatie en tussentijdse analyse 2025

1. Jaarevaluatie en tussentijdse analyse 2025

Op 17 december 2024 heeft de gemeenteraad van Wassenaar het vierjarige beleidsplan 'de gemeentelijke aanpak tegen ondermijnende criminaliteit in Wassenaar' 2025 – 2028 vastgesteld. Met dit beleidsplan zijn de kaders en strategische koers bepaald voor de verdere versterking van de ondermijningsaanpak in Wassenaar.

Conform de beleidscyclus van het Integraal Veiligheidsbeleid stelt het college jaarlijks een evaluatie op van de uitvoering in het afgelopen jaar en een uitvoeringsplan voor het daaropvolgende jaar. In deze jaarevaluatie 2025 en tussentijdse beleidsanalyse wordt teruggeblikt op het eerste uitvoeringsjaar, worden de bereikte resultaten geïdentificeerd en wordt bezien of bijstelling van doelen of accenten noodzakelijk is. Op basis hiervan is tevens het uitvoeringsplan voor 2026 opgesteld.

2025 was het eerste uitvoeringsjaar van het vierjarige beleidsplan. In dit jaar is nadrukkelijk ingezet op het verstevigen van de basis van de ondermijningsaanpak. Over alle drie beleidssporen zijn concrete stappen gezet, zowel in bewustwording en preventie als in de uitvoerende en handhavende aanpak. Hieronder worden per spoor de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten beschreven, gevolgd door een korte vooruitblik.

spoor 1: bewustwording

Uit regionaal onderzoek blijkt dat de meldingsbereidheid in de Haagse regio achterblijft bij het landelijk gemiddelde. Dit geldt ook voor Wassenaar. Tegelijkertijd kent Wassenaar een sterk dorps karakter met relatief hoge sociale cohesie en sociale controle. Inwoners weten verdachte situaties vaak snel te melden bij politie of gemeente, wat bijdraagt aan een hoge pakkans op zichtbare criminaliteit. Desondanks blijft het structureel vergroten van bewustwording en meldingsbereidheid een essentieel aandachtspunt binnen de aanpak.

Interne alertheid

In 2025 heeft 1 gerichte training plaatsgevonden voor het verhogen van de bewustwording en alertheid van signalen over ondermijning. De boa's en bouwinspecteurs hebben gezamenlijk een dagdeel een training gevolgd van het RIEC Den Haag.

Daarbij is in 2025 is gestart met de ontwikkeling van een meerjarig, doelgroepgericht bewustwordingsprogramma voor de gemeentelijke organisatie. Samen met het RIEC zijn maatwerksessies ontwikkeld die in de komende jaren gefaseerd worden uitgerold binnen onder meer VTH, het sociaal domein, ruimtelijke ordening en de buitendienst.

Externe bewustwording en alertheid

In 2025 zijn twee gerichte bijeenkomsten georganiseerd voor kwetsbare sectoren:

- Een districtelijke bijeenkomst van alle hotels over mensenhandel en seksuele uitbuiting. Deze bijeenkomst volgde op soortgelijke bijeenkomsten in andere districten in de eenheid. Dankzij de constructieve contacten van de gemeenten met deelnemende hotels dat de bijeenkomst van ons district een zeer hoge opkomst had. De bijeenkomst is positief ontvangen bij de hotels, met enthousiasme voor herhaling in de toekomst.
- Een bijeenkomst voor ondernemers in het centrumgebied over ondermijning en cybercriminaliteit, in samenwerking met het Platform Veilig Ondernemen.

Deze bijeenkomsten hebben bijgedragen aan betere herkenning van signalen en kennis van meldroutes.

Publiekscampagne en communicatiestrategie

In 2025 is de publiekscampagne over ondermijning gestart, waarvoor de gemeenteraad structureel budget beschikbaar heeft gesteld om de maatschappelijke bewustwording te vergroten. In samenwerking met een animatiebureau is een op maat gemaakte animatievideo ontwikkeld die op toegankelijke wijze uitlegt wat ondermijning is, hoe deze te herkennen is en waar signalen gemeld kunnen worden.

Tegelijk met de start van de campagne is, samen met team Communicatie, de communicatiestrategie voor de ondermijningsaanpak herzien. Aansluitend op de landelijke campagne is gekozen voor één centrale gemeentelijke landingspagina (www.wassenaar.nl/ondermijning), waarop alle relevante informatie is gebundeld, waaronder de animatievideo, verschijningsvormen, signalen, meldroutes, veelgestelde vragen en een directe verwijzing naar de wijkagent. Deze pagina fungeert op lange termijn als centrale informatievoorziening.

Naast de volledige animatievideo is een korte social teaser ontwikkeld voor inzet via sociale media. Door gerichte advertenties bereikt de campagne lokale doelgroepen. De digitale inzet wordt de komende periode voortgezet en aangevuld met offline communicatiemiddelen, zoals foldermateriaal en publicaties in de Wassenaarse krant, om een zo breed mogelijk bereik te realiseren.

Meldroutes

De gemeente Wassenaar is aangesloten bij het platform Meld Misdaad Anoniem (afgekort: M). Hierdoor ontvangt de gemeente direct anonieme meldingen die via M zijn ontvangen. Melden via M is altijd 100% anoniem. Indien blijkt dat uit de melding de anonimiteit niet 100% gegarandeerd wordt, prevaleert de anonimiteit van de melder boven de inhoud van signalen. Telefonisch begeleiden zij melders in deze anonimiteit te garanderen en meldingen niet terug te herleiden zijn naar de melder zelf. De bekendheid van M, de 24/7 bereikbaarheid van de meldingslijn is samen met deze garantie de reden dat M landelijk (naast de politie) de meest gebruikte meldroute is voor inwoners.

In onze doorlopende inzet op bewustwording, zowel intern als extern, blijven we daarom de meldroute van M aanhouden als vaste meldroute. In 2025 zijn er in totaal 18 meldingen via dit platform ontvangen, bijna gelijk aan hetzelfde hoeveelheid meldingen in 2024 (18). 50% van deze meldingen zijn drugsgerelateerd. De andere helft varieert in signalen over fraude, witwassen en illegaal verblijf.

Spoor 2: Aanpakken

Naast onze structurele inzet op het verhogen van de maatschappelijke bewustwording en weerbaarheid, pakken we ondermijnende criminaliteit in Wassenaar hard aan. Dankzij de inzet uit het verleden is ons handhavingsinstrumentarium volledig op orde en zijn we maximaal toegerust om alle juridische instrumenten ten volle te kunnen inzetten. Het tweede spoor kent 3 verschillende focusgebieden:

1. Signaalgestuurde aanpak
2. Risicogerichte aandachtsgebieden
3. Professionalisering van toezicht en handhaving

Signaalgestuurde aanpak

In 2025 is het Lokaal Ondermijningsoverleg geïntensiveerd en komt dit maandelijks bijeen. In het lokaal ondermijningsoverleg bespreken de ondermijningsregisseur samen met de betrokken onderdelen van de politie alle binnengekomen meldingen en signalen. In 2025 zijn er in totaal 42 signalen en meldingen ontvangen. Alle signalen en meldingen zijn. Waar nodig is aanvullend bronnenonderzoek uitgevoerd of zijn er interventies ingezet.

Bestuursrechtelijk optreden

Het geactualiseerde beleid voor drugspannen heeft in 2025 geleid tot één tijdelijke sluiting en één last onder dwangsom. Daarnaast is op grond van de APV negen keer bestuursrechtelijk opgetreden tegen straatdealers. Ook is gestart met de voorbereiding op toezicht op het Digitaal Opkopersloket (DOL) en Digitaal Opkopersregister (DOR).

Implementatie Atlas & privacy

In 2025 is het systeem Atlas geïmplementeerd voor veilige en gestructureerde verwerking van signalen in het lokaal ondermijningsoverleg. Voor de implementatie is een Data Protection Impact Assessment (DPIA) uitgevoerd, om te onderzoeken hoe persoonsgegevens worden verwerkt, hoe deze zijn te koppelen aan juridische grondslagen en op welke wijze de gegevens zijn beveiligd. De DPIA heeft bevestigd dat het systeem voldoet aan geldende privacy- en juridische kaders. Wel adviseerde de DPIA dat op korte termijn een privacyprotocol moet worden opgesteld, om de gegevensverwerking ten behoeve van beleidsmatige borging, uitlegbaarheid en transparantie.

Risicogerichte aanpak

Naast signalen is ingezet op risicogebieden en -thema's:

- Buitengebied: 2025 op initiatief van de politie gestart met het thema buitengebieden. De politie is gestart met laagdrempelige kennismakingsgesprekken met bewoners en ondernemers en werkt aan bewustwording over de risico's van zaken doen met criminelen. Uit de praktijk blijkt dat criminelen met name gebruik maken van de kwetsbare positie van agrarische ondernemers. De gesprekken dienen ook als doel om meer zicht te krijgen op het buitengebied, waar weinig tot vrijwel geen surveillance of toezicht plaatsvindt. Tot dusver zijn er geen verdachte situaties of misstanden geconstateerd. De personen waar al mee gesproken is, waarden de bezoeken en begrijpen de risico's. De aanpak loopt verder door in 2026. Indien wel misstanden worden geconstateerd, wordt gezamenlijk opgetrokken met de omgevingsdienst. Kennismakingsgesprekken met bewoners en ondernemers; geen misstanden geconstateerd.
- Opslagboxen: Voor 2025 was een doelstelling geformuleerd om meer opslagboxencontroles uit te voeren. Vanwege dat naast de reeds bezochte opslagboxenlocatie alleen nog maar opslagboxen in particulier eigendom over blijven, bleek meer voorbereiding noodzakelijk. Derhalve is de uitvoering verplaatst naar 2026.
- Zorgcriminaliteit: In 2025 is het meldpunt zorgfraude geopend, in combinatie met een vernieuwde gemeentelijke webpagina www.wassenaar.nl/zorgfraude. In samenwerking met burgerzaken is tevens gekozen om in 2026 een interne training te verzorgen voor meer alertheid op signalen en sturing op zorgvuldige afhandeling van zorgbeschikkingen bij consulenten in het sociaal domein.
- Digitaal Opkopersregister: Criminelen proberen opbrengsten uit diefstal en andere vermogensdelicten snel om te zetten in legaal geld. Opkopers en handelaren in diefstalgevoelige goederen vormen daarbij een kwetsbare afzetmarkt. Door toepassing van het Digitaal Opkopersloket (DOL) en het Digitaal Opkopersregister (DOR) wordt de herkomst en verhandeling van deze goederen inzichtelijk en traceerbaar, waarmee criminele geldstromen en samenwerkingsverbanden kunnen worden blootgelegd en doorbroken. Gezien het relatief hoge aantal woninginbraken past actief toezicht op het DOL/DOR binnen de veiligheidsopgave van Wassenaar. De burgemeester heeft in 2023 de meld- en registratieplicht gedigitaliseerd door het landelijke DOL en DOR aan te wijzen. In 2025 is het Wassenaarse handhavingsbeleid op initiatief van de districtgemeenten grotendeels geharmoniseerd en als basis genomen voor een gezamenlijke districtelijke aanpak met Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp en Zoetermeer. In dit kader zijn in 2025 de eerste kennismakingsgesprekken gevoerd met (potentieel) meld- en registratieplichtige ondernemers. In 2026 volgt de fase van gerichte registercontroles.

Professionalisering van toezicht en handhaving

Het derde focusgebied kende in 2025 een aantal activiteiten:

- Signaaltraining voor boa's en bouwinspecteurs over bewustwording en signalen van ondermijning
- Gerichte training voor boa's voor integrale controles en gebruik van bevoegdheden
- Gerichte training voor boa's en politiefunctionarissen voor toezicht en handhaving op het DOR

Komend jaar zal verdere training plaatsvinden op het gebruik van bevoegdheden, complexe taakaccenten zoals het toezicht op DOR, de BRP en het doen van integrale controles.

Spoor 3: Voorkomen

Het derde en laatste spoor van het vierjarige ondermijningsbeleid betreft 'voorkomen'. De gemeente kan samen met inwoners, ondernemers en andere maatschappelijke organisaties maatregelen nemen om criminele inmenging te voorkomen, en in breder verband toewerken naar het wegnemen van een voedingsbodem voor groeiende criminaliteitsproblematiek.

Wet Bibob

De gemeente Wassenaar past standaard de Wet Bibob toe bij alle aanvragen voor exploitatievergunningen. Dit heeft in 2025 geleid tot 9 Bibob-onderzoeken. Daarnaast zijn twee Bibob-onderzoeken uitgevoerd bij gemeentelijke vastgoedtransacties.

Pilot organisatiebrede toepassing Wet Bibob

Uit de beleidsanalyse is gebleken dat de toepassing van de Wet Bibob binnen de gemeente Wassenaar versterking behoeft om toekomstbestendig te blijven en aan te sluiten bij de regionale praktijk. In 2025 is daarom onderzoek uitgevoerd naar uitbreiding van de capaciteit en hiermee bredere inzet van de Wet Bibob. Dit onderzoek is afgerond en heeft geleid tot het advies om een vast Bibob-coördinator te werven.

Ter voorbereiding op het inrichten van deze functie is gekozen om in 2026 te starten met een tijdelijke Bibob-specialist om organisatiebreed de Wet Bibob toe te passen bij onder meer omgevingsvergunningen, aanbestedingen, subsidies, vastgoed en het sociaal domein. De pilot wordt eind 2026 geëvalueerd en vormt de basis voor een besluit over structurele borging, uren en middelen.

Toepassing wet Bibob bij Regionale Inkoopstrategie Jeugdhulp SBJH

Vanuit het bestaande regionale Bibob-netwerk zijn alle Bibob-coördinatoren van de deelnemende gemeenten binnen de SBJH gestart met de voorbereidingen voor de toepassing van de Wet Bibob bij de nieuwe regionale inkoop van de jeugdhulp. Met name de gemeenten Rijswijk, Zoetermeer en Leidschendam-Voorburg nemen het voortouw in de gesprekken met de SBJH.

Actualisatie integriteitsbeleid & implementatie van de VOG-P

Het integriteitsbeleid is geactualiseerd en de VOG-P is geïmplementeerd voor kwetsbare functies. De VOG-P is sinds een aantal jaar verplicht als zwaardere VOG en toetst naast antecedenten ook politiegegevens voor specifieke functies die bij wet zijn aangewezen als kwetsbaar.

In 2026 wordt dit verder ingebed binnen de organisatie.

Voorkomen van jonge aanwas

In 2025 is samen met de middelbare scholen verkend of het project Dealbreakers kan worden opgenomen in het reguliere onderwijsaanbod. Dit project ondersteunt scholen en gemeenten bij het vroegtijdig signaleren en voorkomen van criminele aanwas onder jongeren. Na een gezamenlijke verkenning hebben de scholen ervoor gekozen hun inzet te concentreren op bestaande programma's, waaronder Opgroeien in een Kansrijke Omgeving en de Lokale Educatieve Agenda. Hiermee blijft de preventieve aanpak van risicojongeren in Wassenaar geborgd via onder meer jongerenwerk, Halt en vroegsignalering binnen zorg en onderwijs. De gemeente blijft hierover in gesprek met scholen binnen het Convenant Veilige School en blijft openstaan voor toekomstige inzet van Dealbreakers.

Verbinding tussen ondermijningsaanpak en de zorg- en veiligheidsstructuur

In 2025 is de samenhang tussen de ondermijningsaanpak en de lokale aanpak op het gebied van jeugd, zorg en veiligheid verder versterkt. Daarbij is expliciet ingezet op het verbinden van handhavende interventies met preventieve en ondersteunende maatregelen.

Binnen deze werkwijze is de rol van de adviseur zorg & veiligheid structureel betrokken bij bestuurlijke maatregelen in situaties waarin jongeren uit Wassenaar betrokken zijn. Indien bestuurlijke maatregelen mogelijk aan jongeren in Wassenaar worden opgelegd, krijgt de lokale kamer een expliciete rol om te onderzoeken of deze jeugd al vanuit zorg in beeld is en dat waar mogelijk de aanpak vanuit zorg en de ondermijningsaanpak op elkaar worden afgestemd, of zelfs complementair aan elkaar kan functioneren. Hierdoor wordt niet alleen opgetreden tegen ongewenst of crimineel gedrag, maar wordt gelijktijdig gewerkt aan het wegnemen van onderliggende oorzaken en het versterken van toekomstperspectief. Deze integrale benadering heeft in 2025 meerdere keren geleid tot gezamenlijke interventies vanuit zorg, veiligheid en de ondermijningsaanpak, waarmee vroegtijdig is ingegrepen en verdere afglijding wordt voorkomen.

Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)

In 2025 is in samenwerking met het Platform Veilig Ondernemen verkend op welke wijze het Keurmerk Veilig Ondernemen kan bijdragen aan het versterken van de veiligheid en weerbaarheid van ondernemers in het centrumgebied. Deze verkenning heeft inzicht gegeven in de bestaande samenwerkingsstructuren en behoeften onder ondernemers.

Winkeliers in Wassenaar zijn al op verschillende manieren met elkaar georganiseerd, maar een structureel overlegplatform met gemeente en politie vraagt om een zorgvuldige opbouw en breed draagvlak. De verkennende fase heeft duidelijk gemaakt dat verdere ontwikkeling van het KVO het beste kan plaatsvinden in nauwe samenwerking met het centrummanagement en aansluitend bij bestaande overlegvormen. In de komende periode wordt dit gesprek voortgezet, met als doel te komen tot een duurzame en passende vorm van samenwerking.

2. Uitvoeringsplan 2026

Op basis van de jaarevaluatie en tussentijdse beleidsanalyse wordt, gekeken naar de meerjarige doelstellingen zoals benoemd in het vierjarige beleidsplan ondermijningsaanpak, de volgende doelstellingen voor 2026 geformuleerd.

Spoor 1: Bewustwording & weerbaarheid			
Wat	Doel	In samenwerking met	Status
Interne training zorgfraude bij sociaal domein	Alertheid op signalen binnen aanvragen voor zorgbeschikkingen verhogen	Contractmanagement sociaal domein Kwaliteit sociaal domein Toezichthouder sociaal domein	Vorbereiding reeds gestart
Districtelijke bijeenkomst mensenhandel bij COA's	Alertheid en meldingsbereidheid op signalen van mensenhandel binnen COA-locaties verhogen	COA Duinrell Gemeente Leidschendam-Voorburg Gemeente Pijnacker-Nootdorp Gemeente Zoetermeer RSIV HEIT SHOP	Eerste overleggen volgen in 2026

Spoor 2: Aanpakken			
Wat	Doel	In samenwerking met	Status
Opstelling en implementatie privacyprotocol ondermijningsaanpak	Advies uit DPIA opvolgen en verwerking persoonsgegevens juridisch en beleidsmatig borgen	Privacy-officer ICT Politie	Vorbereiding reeds gestart
Gerichte gesprekken en controles toezicht en handhaving DOL DOR	Op basis van districtelijke samenwerking gezamenlijk uitvoering geven aan toezicht en handhaving op DOL en DOR	Politie Gemeente Leidschendam-Voorburg Gemeente Pijnacker-Nootdorp Gemeente Zoetermeer	Eerste gesprekken in 2025 geweest

Spoor 3: Voorkomen			
Wat	Doel	In samenwerking met	Status
Pilot organisatiebrede toepassing Wet Bibob	Onderzoeken hoeveel uren en structurele middelen nodig zijn om op Wassenaarse schaal een Bibob-coördinator in de organisatie te borgen	Casemanagement Omgevingswet APV vergunningverlening Sociaal domein (subsidies & zorg) Vastgoed Financiën (inkoop & aanbesteding)	Start januari 2026
Samenwerking HR uitrol integriteitsbeleid	De thema's integriteit en weerbaarheid met elkaar te verbinden in bewustzijn, alertheid en normering	HR	Start 2026